

Hämeen liitto

Ote: Maakuntahallitus 11.04.2016 § 50 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistaminen

50 § Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistaminen 1

50 § Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistaminen

HL/37/03.00.03/2016

Ympäristöministeriö on aloittanut valmistelun valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) uudistamiseksi. Tavoitteena on, että valtioneuvosto voisi päättää uudistetuista tavoitteista keväällä 2017. Uudistettavana on valtioneuvoston 30.11.2000 tekemä ja 13.11.2008 osittain tarkistama päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Tavoitteet uudistetaan, jotta ne vastaisivat mahdollisimman hyvin alueidenkäytön valtakunnallisiin haasteisiin.

Ympäristöministeriö on kirjeellään 22.2.2016 varannut eri organisaatioille, mm. maakuntien liitoille mahdollisuuden esittää mielipiteitä uudistamisen lähtökohdista yms. kysymyksistä. Ympäristöministeriö on nettisivuillaan julkaissut uudistamiseen liittyvää tausta-aineistoa. Varsinaisia VAT-tekstejä ei vielä tässä vaiheessa ole käytettävissä.

VAT:n tausta-aineistoon voi tutustua ympäristöministeriön internet-sivulla osoitteessa: www.ym.fi/vat-uudistus

Asian on valmistellut suunnittelujohtaja Heikki Pusa, puh. 0500 483 642.

Esitys

Mkj: Maakuntahallitus päättää esittää ympäristöministeriölle seuraavaa:

Lähtöaineiston mukaan "Ehdotus valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevaksi valtioneuvoston päätökseksi valmistellaan maankäyttö- ja rakennuslain toimivuusarvioinnin ja hallitusohjelman linjausten mukaisesti siten, että tavoitteet koskevat nykyistä rajatun keskeisimpiä valtakunnallisia näkökohtia, ja ovat nykyistä täsmällisempiä ja konkreettisempia."

Hämeen liitto kannattaa lähtökohtaa, jonka mukaisesti valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita uudistetaan siten, että ne koskevat nykyistä rajatun keskeisimpiä valtakunnallisia näkökohtia, ja ovat niiden osalta nykyistä täsmällisempiä. Toisaalta niiden soveltamisessa tulee olla myös - päätavoite säilyttäen - mahdollisuuksia alueellisista olosuhteista johtuviin toteutustapoihin.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet vaikuttavat ensisijaisesti maakuntakaavoitukseen ja myös yleiskaavoitukseen. VAT:n toimivuus ja toteutuminen on kiinni kaavoituksen toimivuudesta. Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksilla on mahdollistettu ja lisätty maakuntien vastuuta ja sitä kautta maakuntien ja alueiden oman maankäytön suunnittelun merkitystä ja roolia. Tämän tulee vaikuttaa myös VAT:n sisältöön ja tarkastelutasoon.

VAT:ien valmistelussa on otettava huomioon kasvu- ja kehityskäytävät siten, että VAT:t osaltaan tukevat niiden kehittymistä. Vuonna 2015 valmistuneessa "Aluerakenteen ja liikennejärjestelmän kehityskuvan" aineistossa tulee selkeästi esille erityisesti Helsinki-Hämeenlinna-Tampere – vyöhykkeen (HHT) voimakas kehittyminen Suomen aluerakenteessa. Kasvukäytävä muodostaa Suomen mittakaavassa harvinaislaatuisten maankäytön ja liikenteen kokonaisuuden, joka

tukee ja mahdollistaa vahvat osaamisen ja elinkeinoelämän toiminnot. HHT-kasvukäytävä ilmentää uudenlaisen aluerakenteen kehittymistä perinteisten keskustaupunkien ympärille muodostuvan hierarkisen rakenteen lisäksi.

Satakunnasta Porista Forssan kautta Helsinkiin ulottuva valtatie 2 suuntainen yhteys ja toiminnallinen vyöhyke tulisi tunnistaa myös VAT:ssa. Hämeen liitto korostaa tässä yhteydessä lisäksi itä-länsi -suuntaisten yhteyksien merkitystä valtakunnallisen liikennejärjestelmän kokonaiskuvassa.

Valmistelussa on tärkeätä tulevaisuuden ennakointi, isojen muutos- /megatrendien näkeminen ja huomioon ottaminen sekä niiden vaikuttavuus VAT:iin ja maankäytön suunnitteluun.

Valmistelussa taloudelliset vaikuttavuudet on myös tärkeätä nähdä. Maankäytön suunnittelulla voidaan vaikuttaa ja luoda mahdollisuuksia investointien toteuttamiselle ja tukea maan ja alueiden taloudellista kehitystä.

Maankäytön ratkaisuilla vaikutetaan merkittävästi luonnonvarojen käyttöön. Luonnonvarat jakautuvat määrällisesti, laadullisesti ja niihin kohdistuvien intressien osalta eritasoisesti maan eri osissa. Luonnonvarojen monipuolinen hyödyntäminen esimerkiksi biotaloudessa on maakunnissa ja alueilla merkittävästi kasvamassa. Luonnonvarat ovat osa maakuntien elinvoimaisuutta. VAT:n tulee mahdollistaa luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen ja biotalouden pitkäjänteinen kehittäminen.

Maakunnissa vetovoimatekijänä korostuu monimuotoisen vakituisen ja vapaa-ajan asumisen kehittäminen. Sillä on merkitystä niin kaupunkialueilla kuin maaseudullakin. VAT:ssa asuminen on tärkeätä nähdä monipuolisena ja eri alueiden omiin vahvuuksiin ja olosuhteisiin pohjautuvana vetovoimatekijänä.

Päätös Maakuntahallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Jakelu Ympäristöministeriö